

zou het eigenlijk ook in handen moeten zijn van iedere praktizerende bosbouwer, inclusief diegenen, die voorlichting geven over de ingewikkelde problematiek van de hedendaagse bosbouw in Nederland.

J. Buis

Referaat

J. Gremmen: Doeltreffende cultuurmaatregelen, een waardevol alternatief om boomziekten te voorkomen of te beperken. Groen 1983 nr. 2

Bomen worden bedreigd door tal van ziekten en plagen die door virussen, schimmels, bacteriën en mycoplasma's worden veroorzaakt. Bij de bestrijding van deze ziekten wordt gebruik gemaakt van chemische middelen; daarnaast wordt door veredeling en selectie getracht bomen met een grotere resistentie te kweken. Door de grote aandacht voor deze beide methoden raakt de belangstelling voor andere maatregelen die schade kunnen voorkomen of beperken wat op de achtergrond; daarom worden juist deze methoden door Gremmen extra belicht. In het artikel komen achtervolgens aan de orde:

- De waarde van goed en gezond zaad (schimmelaantastingen van eik, els en beukenoten), stekmateriaal (o.a. watermerkziekte van de wilg) en de kwaliteit en de behandeling van het plantsoen (o.a. Dothichizaantasting bij slap en slecht afgerijpt populierenplantsoen, beschadiging van de wortelhals van laanbomen door onzorgvuldig transport, schotaantasting bij groeven door slechte plantsoenbehandeling).
- De rol van de groeiplaats, waar nog eens wordt gewezen op de risico's van o.a. Fomesaantastingen op voormalige landbouwgronden; in dit verband worden ook enkele risico's van grootschalige klonale beplantingen behandeld.
- De betekenis van snoeiwonden als invalspoorten voor verschillende schimmels en de dunning als curatieve ingreep (verwijdering van door harsdas aangestaste dennen), als preventieve maatregel (voorkomen van Brunchorstia- en Dothichizaantasting) en als potentiële stimulans voor de ontwikkeling van Fomes en honingszwam.
- De invloed van branden, de mogelijkheden van sanitaire maatregelen en enkele onderwerpen die onder diversen zijn gerangschikt.

G. van Tol

Persbericht

Ministerie van Landbouw en Visserij

Rapport kosten en opbrengsten van nieuwe vormen van natuurtechnisch bosbeheer

Twee onderzoeksinstituten van de Vrije Universiteit te Amsterdam (het Instituut voor Milieuvraagstukken en het Economisch en Sociaal Instituut) hebben de resultaten van een onderzoek naar kosten en opbrengsten van nieuwe vormen van natuurtechnisch bosbeheer aangeboden aan de minister van landbouw en visserij, ir. G. Braks.

De opstellers van het rapport komen tot de volgende conclusies: het traditionele bosbeheer richt zich in de meeste gevallen primair op de houtproductie. Daarbij zijn de recreatieve en de natuurlijke functie van het bos ondergeschikt aan deze productiefunctie, die weliswaar opbrengsten oplevert maar vanzelfsprekend ook met kosten gepaard gaat. Bij natuurtechnisch bosbeheer is het beheer expliciet gericht op het ontwikkelen en/of bevorderen en/of in stand houden van de natuurlijke waarden van de boslevensgemeenschap. Hierbij wordt de recreatieve functie van het bos zeker niet uitgesloten; de productiefunctie wordt hierbij echter afhankelijk van de beheervorm, ondergeschikt dan wel uitgesloten. Over de kosten en opbrengsten van natuurtechnisch bosbeheer waren tot voor kort geen gegevens bekend. Beide onderzoeksinstituten hebben met subsidie van het vroegere ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk geprobeerd in deze lacune te voorzien.

De onderzoekresultaten geven aan dat natuurtechnisch bosbeheer niet altijd duurder hoeft te zijn dan traditionele vormen van bosbeheer. Het omvormingsbeheer (van productiebos naar natuurbos) waarbij oude dennenopstanden worden opengekapte en (gedeeltelijk) worden afgevoerd kan in de eerste decennia meer dan kostendekkend zijn, vooral als het hout op stam verkocht wordt en van natuurlijke verjonging gebruik wordt gemaakt.

De tweede conclusie luidt, dat het beheer van een eindsituatie in de vorm van een mozaïek van open plekken, struwelen en opgaand bos, door middel van extensieve begrazing relatief goedkoop is en mogelijk kostendekkend. De conclusies van het onderzoek zijn van belang voor de komende discussies over het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud en de concrete invulling van het meerjarenplan Bosbouw. In het kader van "de grote eenheden natuurgebied" zullen bossen met een natuurtechnisch beheer vooral ge-localiseerd zijn op de hoge zandgronden. Deze gronden hebben een matig of gering productievermogen.